

CCR discuta sesizarea privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice

Curtea Constitutionala a Romaniei discuta, miercuri, sesizarea președintelui Nicușor Dan asupra legii de aprobare a Ordonanței de Urgența a Guvernului privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice.

La finalul lunii aprilie, Nicușor Dan a trimis CCR o sesizare de neconstituționalitate asupra Legii privind aprobarea Ordonanței de Urgența a Guvernului 73/2018 pentru completarea art. 1 din Ordonanța de urgența a Guvernului 109/2011 privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice.

Legea supusa controlului de constituționalitate introduce urmatorul alineat la art. 39 din OUG nr. 109/2011: '(5) În cazul intreprinderilor publice ale caror acțiuni sunt admise la tranzacționare, cheltuielile cu reprezentarea, transportul, diurna și cazarea ale administratorilor și directorilor, în cazul sistemului unitar, respectiv ale membrilor consiliului de supraveghere și ale membrilor directoratului, în cazul sistemului dualist, realizate în scopul exercitării mandatelor, nu reprezintă beneficii sau avantaje în sensul alin. (2) și (4)'.

Aceste alineate se refera la plafonarea în limita a doua indemnizații fixe brute lunare pe parcursul unui an a unor beneficii, individualizate ca fiind cele legate de acoperirea unor cheltuieli cu reprezentarea, transportul și diurna, precum și a altor beneficii, nedeterminate, plafonate, de asemenea, la nivelul a doua indemnizații fixe brute lunare pe parcursul unui an.

Potrivit sesizării, prin amendamentul introdus de legiuitor, ca alineat distinct, se deschide calea unor cheltuieli nelimitate, ce ar urma a fi realizate în mod arbitrar în cadrul companiilor deținute de stat, mai exact al intreprinderilor publice ale caror acțiuni sunt admise la tranzacționare, aceste cheltuieli fiind circumscrise ideii de a fi afectate scopului exercitării mandatelor.

Prin acest amendament, legiuitorul deschide calea unor decontări arbitrare sub paravanul 'exercitării mandatului', arata sesizarea.

Mai mult, se argumenteaza, deși formal aceste sume nu mai sunt calificate drept 'beneficii', în realitate, ele vor reprezenta avantaje materiale care, prin eliminarea plafonului legal, pot fi utilizate pentru a eluda limitele de remunerare stabilite prin contractul de mandat. Aceasta 'liberalizare' a cheltuielilor în cadrul intreprinderilor publice listate - entități care gestioneaza active strategice ale statului - vulnerabilizeaza direct modul de cheltuire a banului public.

Astfel, sfera cheltuielilor ce vor putea fi realizate de către administratori și directori, precum și de către membrii consiliului de supraveghere și membrii directoratului din intreprinderile publice ale caror acțiuni sunt admise la tranzacționare va cuprinde urmatoarele categorii: cele realizate cu reprezentarea, transportul și diurna - în scopul exercitării mandatelor - ce vor putea fi realizate nelimitat și beneficii - plafonate la doua indemnizații brute lunare/an.

'Configurația cheltuielilor admise la decontare, în aceasta sfera a relațiilor sociale, permite o cvasi-universalitate a decontării cheltuielilor acestor categorii de angajați, de la bugetul statului, ceea ce depășește cu mult, în opinia noastră, intenția inițiatorului - Guvernul României. Prin excluderea cheltuielilor de 'reprezentare, transport, diurna și cazare' din categoria beneficiilor (care sunt de regula plafonate prin contractul de mandat), se creeaza premisa unor cheltuieli discreționare și nelimitate. Deoarece aceste companii utilizeaza capital public, orice erodare a profitului prin cheltuieli de protocol excesive contravine obligației statului de a proteja interesele economice naționale', arata sesizarea.

În plus, spune președintele, prin modificarea introdusă în camera decizională, se deschide calea posibilității de a fi cheltuite sume considerabile în ceea ce privește beneficiile viitoare pentru o largă categorie de angajați, respectiv: administratori, directori, membrii consiliului de supraveghere și membrii directoratului. Majoritatea întreprinderilor vizate (listate la bursă) sunt entități strategice pentru economia națională.

Șeful statului evoca o eventuala 'camuflare' a unor avantaje materiale.

'Un cadru legislativ care permite 'camuflarea' unor avantaje materiale sub forma de cheltuieli profesionale poate duce la o guvernanta corporativa netransparenta, subminand eficienta economica pe care statul este obligat sa o garanteze', precizeaza el în sesizarea la CCR.

De asemenea, se ridică și problema de previzibilitate a actului normativ, căci consecința este imposibilitatea estimării cuantumului cheltuielilor încadrabile în lege, determinabile prin sintagma 'realizate în scopul exercitării mandatelor' pe care o folosește legiuitorul în scopul de a le circumscrie unui anumit criteriu.

'Cuantificarea cheltuielilor ce pot fi incluse la decontare pe baza acestui criteriu este practic imposibilă, existând riscul încălcării prevederilor art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, care prevăd că 'statul trebuie să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară' întrucât, în mod evident, gestionarea în mod arbitrar și neplafonată a resurselor întreprinderilor publice-societăți este susceptibilă să afecteze în mod direct patrimoniul statului și, implicit, interesul național', mai arată documentul.

Șeful statului menționează că prin această sesizare nu aduce critici de neconstituționalitate și cu privire la OUG nr. 73/2018 prin care a fost completat art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, ci doar modulului de adoptare și conținutului completărilor aduse acestuia la Camera Deputaților, în cuprinsul legii de aprobare.